

Жогов І. В., Гала Л. О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Методологічні основи розробки протоколу фармацевта при відпуску за рецептом лікарських засобів для лікування цукрового діабету 2 типу, що підлягають реімбурсації.

igor.zhogov@gmail.com

Вступ. У 2017 році в Україні було запроваджено програму реімбурсації лікарських засобів (ЛЗ) «Доступні ліки», спрямовану на підвищення доступності якісних, безпечних і ефективних препаратів та медичних виробів для пацієнтів із хронічними захворюваннями, у тому числі з цукровим діабетом II типу (ЦД 2 типу). Основною метою програми є забезпечення можливості отримання ЛЗ та медичних виробів безоплатно або з частковою оплатою пацієнтом, що сприяє їх раціональному використанню та запобігає неналежному застосуванню.

Робота фармацевтів у рамках програми «Доступні ліки» повинна сприяти досягненню цих цілей шляхом надання відповідної фармацевтичної допомоги (ФД) та фармацевтичних послуг (ФП) при відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу в аптечному закладі. Зважаючи на зазначене, важливим кроком постає забезпечення стандартизації ФД та ФП шляхом розробки медико-технологічних документів, а саме протоколу фармацевта при відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу, що підлягають реімбурсації (крім препаратів інсуліну).

Мета дослідження – визначити основні методологічні засади розробки протоколу фармацевта при відпуску за рецептом ЛЗ для лікування цукрового діабету 2 типу, що підлягають реімбурсації.

Матеріали та методи. Дослідження проведено на підставі аналізу низки нормативно-правових документів, які регламентують функціонування програми «Доступні ліки» та розробку медико-технологічних документів для надання медичної й ФД та відпуск ЛЗ пацієнтам із ЦД 2 типу в рамках програми реімбурсації «Доступні ліки».

Отримані результати. За підсумками проведеного дослідження запропоновано структура протоколу фармацевта, що складається з наступних розділів:

- паспортна частина;
- інформаційно-просвітницька діяльність;
- алгоритм відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу за програмою реімбурсації «Доступні ліки» (крім препаратів інсуліну);
- надання належної інформації щодо ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну) за програмою реімбурсації «Доступні ліки».

Для інформаційного наповнення змісту розділів відповідного протоколу слід використовувати наступні нормативно-правові документи:

- постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 р. № 854 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення» (зі змінами);
- наказ МОЗ України від 04.09.2024 р. № 1537 «Про затвердження Переліків лікарських засобів і медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 23 серпня 2024 року». Слід зауважити, що оновлений Перелік включає наступні ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну): похідні бігуанідів – Метформін (44 торгові назви); похідні сульфонілсечовини – Глібенкламід (3 торгові назви), Гліклазид (7 торгових назв);
- наказ МОЗ України від 19.07.2005 р. № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків» (зі змінами).

При розробці протоколу фармацевта також важливо враховувати положення медико-технологічних документів, що регламентують надання медичної та фармацевтичної допомоги, а саме:

- клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет» та Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу у дорослих», затверджений наказом МОЗ України від 24.07.2024 р. № 1300 (зі змінами згідно наказу МОЗ України від 01.10.2024 р. № 1678);
- шістнадцятий випуск Державного формуляра лікарських засобів.

Висновки. Для реалізації підходів раціонального використання ЛЗ у лікуванні ЦД 2 типу в рамках програми реімбурсації «Доступні ліки» важливим аспектом є стандартизація ФД та ФП шляхом розробки протоколу фармацевта. За результатами дослідження було визначено основні методологічні засади, нормативно-правові та медико-технологічні документи, для формування в майбутньому протоколу фармацевта при відпуску за рецептом ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну) для використання в практичній діяльності аптечних закладів.